

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЛЕНДЕСЛ К., ЛЕНДЕСЛ В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Патріотичне виховання як умова формування національної свідомості молодших школярів	109
ЛІБАК Н. А. Вплив педагогічної практики на формування компетентностей майбутнього вчителя української мови та літератури	111
ЛУГОШ І.М., ЛІБА О.М. Розвиток логічного мислення молодших школярів на уроках математики: проблеми та перспективи	113
МАРГІТИЧ К. Є. Концепція двомовної школи для закарпатської місцевості з етнічно мішаним складом населення	114
МАРГІТИЧ Е.В., КУШНІР І.І. Загальні аспекти Всеукраїнського науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»	116
МАРГІТИЧ Т. Formation of english communicative competence of senior school learners with the use of educational projects	118
МЕДВІДЬ Т. О. Виховне значення творів М. Лисенка для учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів	120
МИКУЛІНА А. К. Роль педагогічної етики у формуванні вихователя дошкільного закладу	122
МИКУЛІНА А. К., ТИЧКА М. В. Особливості навчання аплікації дітей старшого дошкільного віку	124
МИХАЙЛОВА К.В., ВОЛОШИН Н.П. Народний фольклор – важливий засіб екологічного виховання дошкільників	126
МИХАЙЛОВИЧ К. А. Концепція інклюзивної школи в Угорщині	128
МОЛНАР-ЧАТЛОШ А. О. Законодавче регулювання інклюзивної освіти в Угорщині	129
МОЛНАР Т.І. аксіологічні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів	131
МОЛНАР Т.І., ЛЕДНЕЙ В.Е. Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання	134
МОЛНАР Т.І., СУХОДОЛЬСЬКА Ю.М. Сертифікація вчителів початкових класів як форма оцінювання фахових компетентностей	136
МОРОЗ Ф.В. Розвиток сили та формування силових навичок	138
МОЧАН Т. М. Підготовка вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках математики	140
ОСТОЛОШ Г.І., КОБАЛЬ В.І. Управління закладами освіти в територіальній громаді	142
ОСТРОВСЬКИЙ О. О., КОБАЛЬ В. І. Організаційно-педагогічні умови формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури	143
ПИНЗЕНИК О. М. Реалізація компетентнісного підходу у процесі фахової підготовки педагога	145
PALLAY KATALIN. The roles of push-pull factors in student mobility	147
ПОПОВИЧ О.М., БАТИН Т.М. Предметно-розвивальне середовище як засіб розвитку комунікативних навичок у дошкільників	148
ПОПОВИЧ Я. В., ЛАЛАК Н. В. Моделювання уроку в сучасній початковій школі	150
ПОХАНІЧ ЯН. Уплив рівня освіти на євроскептичні настрої у словацькому суспільстві	152
ПРОДАН Н.В. Формування цифрових компетентностей керівників закладів освіти: обґрунтування проблеми	154
ПРОКОП М. В., ХОМА О. М. Формування лексичної компетентності на уроках української мови в адаптаційний період	156
РЕНДЗЕЙ В.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Дидактична гра в освітньому процесі початкової школи	157

1. План дій щодо цифрової освіти (2021-2027). URL :

https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_en

2. Korhonen, T., Lavonen, J., Kukkonen, M., Sormunen, K., & Juuti, K. (2014). The innovative school as an environment for the design of educational innovations. In H. Niemi, J. Multisilta, L. Lipponen, & M. Vivitsou (Eds.), *Finnish innovations and technologies in schools* (pp. 99–113).

УДК 37.016:811.161.2:37.015.31:81'24

ПРОКОП М. В.

Відокремлений структурний підрозділ
«Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету»

ХОМА О. М.

Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В АДАПТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

Методика формування лексичної компетентності у здобувачів базової середньої освіти в центрі дослідження низки науковців: О. Горошкіної, О. Кучерук, М. Пентилюк та інших. Вивчення цього питання включає розуміння ключового слова «лексична компетентність». За Законом України «Про освіту» компетентність трактується, як «динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» (розділ 1. ст.1, п.15) [1].

На думку В.Новосьолової, «лексична компетентність полягає в усвідомленому й умотивованому оволодінні лексичними засобами мови й умінні користуватися ними. Лексична компетентність передбачає не лише наявність багатого словникового запасу, а й уміння використовувати наявні в активі лексичні елементи в процесі мовлення для вираження своєї позиції й ставлення до сказаного, здатність варіювати лексичними засобами залежно від сфери й ситуації, у яких відбувається комунікативний процес» [3, с.19].

Отже, лексична компетентність передбачає поєднання знань, умінь, навичок, практичних умінь, сформованих цінностей, що отримуються здобувачами освіти у процесі вивчення відповідних тем. Проте зазначимо, що лексична компетентність розвивається у процесі вивчення усіх розділів лінгвістики. Мова йде про роботу над словом, що має вкрай важливе значення для формування національно-мовленнєвої особистості.

О. Кучерук зазначає, що «у формуванні лексичної компетентності учнів важливо врахувати такі закономірності: 1) збагачення словникового запасу учнів пов'язане з опорою на їхній чуттєвий досвід в активній навчально-пізнавальній діяльності; 2) формування знання про ЛЗ слова залежить від поєднання аналітичної роботи над структурою семантики окремого слова й розглядом особливостей функціонування його в контексті; 3) вільне володіння словом у мовленні залежить від взаємозв'язаного засвоєння ЛЗ і ГЗ значення слова з

урахуванням його словотвірних і функціональних особливостей; 4) образність мовлення особи залежить від її роботи над переносним значенням слова; 5) на розвиток в учнів мовно-естетичного чуття значною мірою впливає асоціативне мислення й увага до образного значення лексичних одиниць» [2, с. 28].

Для розвитку лексичної компетентності в адаптаційний період (5-6 класи) пропонуємо різні за складністю та спрямуванням види робіт.

1. Хвилинки «Збагачуємо своє мовлення», що передбачають тлумачення сутності слова. Методика проведення така: вимова та запис слова; з'ясування значення за Великим тлумачним словником сучасної української мови; добір синонімів, антонімів; уведення в словосполучення, речення.

2. Ігрові вправи: «Яке слово заховалося?», «Аукціон», «Власні назви мого краю на карті України», «Конструктор» та інші.

3. Творчі вправи: доберіть слова із прямим та переносним значенням, синоніми, антоніми, знайдіть фразеологізми; складіть речення з омонімами чи багатозначними словами; відновіть прислів'я та інші.

4. Текстотворчі завдання: відредагуйте текст; за ключовими словами складіть власний; слухання-розуміння текстів різних стилів і типів мовлення та інші.

5. Компетентнісні завдання: відновіть зміст тексту, складіть діалог на одну із мовленнєвих ситуацій за ключовими словами; побудуйте текст про правила поведінки біля річки (ставка, озера) та інші.

Пріоритетними вважаємо завдання, що спрямовані на дослідження слова: походження, граматичного значення, ролі у реченні чи тексті.

Концепція Нової української школи передбачає вивчення мови на основі інтеграції. Вважаємо за доцільне на уроці української мови використовувати для лексичного аналізу художні тексти програмової української літератури.

Отже, ми охарактеризували окремі аспекти методики формування лексичної компетентності на уроках української мови в адаптаційний період.

Література

1. Закон України. Про освіту. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Кучерук О. А. (2018) Формування лексичної компетентності учнів у процесі навчання української мови з використанням методу проєктів. *Українська мова і література в школах України* (1). С.26-31.
3. Новосолова В. (2014). Методи, прийоми й засоби навчання в процесі формування лексичної компетентності учнів 5–7 класів. *Українська мова і література в школі*. 3 (113). С.19–23.

УДК 373.3.026:37.091.33-027.22:796(043.2)

РЕНДЗЕЙ В.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.
Мукачівський державний університет

ДИДАКТИЧНА ГРА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Гра є надзвичайно ефективним засобом навчання в початковій школі, та слід зазначити, що вона не є універсальним методом. Відомий педагог-науковець К. Ушинський застерігав проти «забавляючої педагогіки». Він чітко

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>